

SUMARI

Salutació	2
Llum a màxima pressió	3-4-5
Redempció de captius tossencs presoners a Alger	6-7
Tossa esotèrica II	8-9
L'avi més vell: Jaume Rubio Expósito	10-11
La vida de la comunitat cristiana	12-13
La Babel de les arts	14
Un pas cap al voluntariat social	15
Mont Blanc '92	16-17
S'encalla un tauró de 5 metres a sa Bauma	18-19
Els nens són els fumadors més passius	20
Menú de Festa Major	21
El nostre poble	22-23-24-25-26-27
Qui és qui?	28
Un redactor de Turissa rep el Just Maria Casero: en Marc Aguilar i Coris	29-30-31
Programa de Festa Major	32

PREU: 250.- Ptes.

El Pelegrí i les festes de Sant Vicenç

SALUTACIÓ

"Vell Pelegrí, jo vaig fent via..."

La nostra vila camina, any rera any, fent un peregrinatge, acomplint el vot dels nostres avis, que seguirà de cent en cent generacions. Sabem que venim de molt lluny i que anem enllà, cap al futur, per mig de camps i de bosquíries, de fred, de vent i de perills, cercant una llum d'esperança que ens il·lumini el camí en les nostres empreses més nobles. Si val, per acomplir la nostra promesa, deixarem la pell i la suor pel camí, superant els tràngols i les maltempsades perquè la fidelitat al nostre sant és per damunt de tot. I a l'endemà, quan cada pas feixuc ens apropi un xic més cap a la vila, sentirem que un any més, damunt dels cossos cansats de tan llarg viatge, encara el cor ens glateix per l'emoció de l'arribada, amb l'esclat d'un silenci, amarat en el capvespre per la dolçor de les torxes enceses a la muralla, en la flama que perdura en el nostre cor, ben viva, fins l'any vinent.

MARIA DEL PILAR MUNDET I TORRES
Alcaldeessa de Tossa

2a. ÈPOCA
TOSSA DE MAR
Gener 1993
Any IV Número 10

Dipòsit Legal núm. GI-259-92

Imprès en paper reciclat

Edita: Ajuntament de Tossa
Coordinació: Assumpta Taberner
Consell de redacció:
V. Esteban Darder - E. Bernabeu - M. Aguilar
Imprimeix: I.G. Montserrat, s.a. - Blanes

Ja arribem a aquells dies que tot el poble, any rera any, la gent comenta per les botigues, els bars, la Penya, la peixeteria, a n'el muro o simplement pel carrer: ¿Qui serà Pelegrí aquest any? O també una altra frase com: ¿Què hi aniràs a seguir el Pelegrí?

La gent del poble de Tossa, més agermanada que mai, quan venen aquestes dates nadal·lenques, del Pelegrí i de Sant Vicenç ja es preparen per anar a caminar o tenir la bossa, el sarró o la motxilla a punt. També hi ha dones que emblanquinen i repassen les façanes de les cases dels carrers per on acostuma a passar la processó.

Les famílies, fins allà els anys 1970, encarregaven ses atxes de lloguer per anar a la processó els homes de la casa o sinó les compraven. Els pescadors revisen els llums d'anar a sa teranyina que penjaran amb filferro a ses finestres dels carrers per allà on passa la processó, com encara avui dia es posen a algunes cases. Aquests

*La processó i es llum penjat a sa finestra de ca l'àvia Xiqueta.
Foto: J. Moré*

*El Pare Pelegrí i autoritats durant la processó.
Al fons, un llum de teranyina a can Sebastià Tort.
Foto: J. Moré*

llums, que els pescadors feien servir per grumejar sa sardina, es barats, s'anxova o d'altra classe de peix, es varen implantar per allà l'any 1925 i paulatinament les barques, que anaven a ses xàvegues amb llum de carbur, varen anar instal·lant aquests llums de benzina per anar a sa teranyina.

Com anècdota d'aquest fet, m'explicava en Grau Gelpí que quan sortiren aquest llums al mercat, Tossa va ser la pionera de la costa gironina en començar a instal·lar-los a les barques i el pare

d'en Grau i d'en Pere, (que es deia Jaume Gelpí), va agafar la representació i fins i tot organitzaren una concentració de pescadors de tota la costa a Sant Feliu de Guíxols per fer unes demostracions i, per cert, varen tenir un gran èxit i acceptació. Aquests llums consistien en un circuit de tub de coure amb un xiclé d'on sortia la benzina i aire polvoritzat i cremava una camiseta d'amiant fent molta claror. També, a part dels llums, portaven un dipòsit d'uns 50 litres on s'hi posava sa benzina i acoplaven una manxa amb la qual es donava aire a dins del dipòsit per donar la màxima pressió, fins a cert límit, marcat per un rellotge. Així va ser com els pescadors de Tossa, meravellats d'aquests llums que feien tanta claror, pensaren de seguida amb la processó del Pelegrí, que quedava pobra de llum. En aquells anys, decidiren tots posar els llums a les cases per allà on passava la processó i així oferir a Déu Nostre Senyor i a Sant Sebastià aquesta claror que il·luminés la processó de Sant Vicenç juntament amb el Pare Pelegrí, acompanyants i les autoritats eclesiàstiques i civils, constituïda per homes amb una atxa.

Recordo que de petit, quan encara no anava a la processó i ens trobàvem en el dia de l'arribada del Pelegrí pel matí, el meu pare i el meu oncle Jaume anaven a casa de la meua àvia Xiqueta on preparaven els fasters carregats de teia, que la meua àvia ja tenia comprada un mes

*Llums muntats a dalt d'un bussí amb els tubs i el dipòsit. (Any 1960)
Foto: Arxiu de l'autor*

*Actualment encara hi ha pescadors que els porten per a la pesca dels calamarsos
Foto: De l'autor*

abans. Seguidament, anaven a penjar els llums des de dalt del terrat, amb uns filferros gruixuts, un a cada finestra i el seu corresponent dipòsit de benzina. El meu pare manxava molt fort per així donar la màxima pressió i fer el màxim de llum possible. Cap a les 7 de la tarda, quan arribaven el Pare Pelegrí i acompanyants a la capella del Socors i resaven l'última part del rosari i la cançó dels pelegrins, ja tothom encenia els llums. Igualment posaven llums (que jo recordi i em disculpin si em deixo algú) al costat de la capella del Socors, a can Coris i els muntava en Joan Rams. A la casa del davant en posava un en Sebastià Gordils i dues cases més avall en posava

*Un moment de la Missa del Cantar.
Foto: J. Moré*

*Aquest mateix llum és el que es posa a les finestres.
Foto: De l'autor*

un altre en Telm Fàbregas. Al carrer des Portal, n'hi havia un a can Sebastià Tort; a davant ses muralles n'hi havia a casa de sa meva àvia Xiqueta, que en posaven dos; al costat, a can Ramon Comas, un altre; després al carrer Codolar a can Juanito Vila; al carrer Estolt, a can Jaume Ditu; al carrer Sant Telm, a can Boix, que en posaven dos, i per últim, a can Pepus.

I així, uns amb es llums de benzina i altres amb bombetes, al punt de la processó tots els carrers quedaren il·luminats per un gran esclat de Llum a Màxima Pressió.

JOAN JOSEP RIBAS I COSTUMERO

REDEMPCIÓ DE CAPTIUS

TOSSENCES PRESONERS A ALGER

A DOMINO FACTUM EST ISTUD: ET EST mirabile in oculis nostris. Psalm. 117. vers. 22.

Durant la meua darrera estada a l'Arxiu del Regne de València, el bon amic i historiador Jesús Villalmanzo, autor de "LA PLUMA Y LA ESPADA", (un excel.lent estudi documental sobre Joanot Martorell i la seva família, elogiat per Martí de Riquer i Mario Vargas Llosa, entre altres), m'ha facilitat un memorial editat pels mercedaris referent a la redempció de captius cristians rescatats *"del poder de Infieles en la Ciudad de Argel en el año de 1752"*.

És una llista de 248 presoners, homes, dones i adolescents naturals de tota la geografia ibèrica i àdhuc de Provença i Itàlia. Llur redempció va costar, inclosos viatges, quarantena i manutenció fins al moment del comiat, la considerable suma de 102.004 pesos. La ciutat d'Alger vivia de la pirateria i del cors. Les remeses de presoners cristians, capturats en la mar o en els pobles de la costa, eren esperades en aquella plaça amb gran interès perquè constituïen un negoci com un altre, o tal vegada el

més lucratiu de tots. Els desventurats eren venuts en subhasta o tancats en tètriques i immundes presons a l'espera d'un rescat que sovint no arribava mai. Sobre les pobres famílies llunyanes davallava la ruïna i la desesperació. Intervenien, aleshores, les confraries de Sant Elm o les ordes religioses, especialment la de la Mercè, la finalitat de la qual era justament la redempció de captius. Les aportacions piadoses i les almoines que els mercedaris recaptaven eren destinades a la realització d'aquest quart vot. Abans d'emprendre viatge en terres de moros, els pares d'aquesta benemèrita orde ho anunciaven amb força antelació en les places, sagristies i atris de les esglésies, així qualsevol persona que tingués un familiar, un amic o un conegut presoner ho podia fer saber als frares perquè tractessin del rescat i alliberament. L'arribada a Alger d'un vaixell cristià amb mercedaris era tot un esdeveniment i una festa per als captius. Una festa que sovint, però, es tornava ràpidament en desesperació car no hi havia diners per redimir tothom.

Corria, doncs, el 1752 i entre aquells 248 presoners hi trobem 10 tossencs. I tots mariners. Caure en mans dels sarraïns era, per a la nostra gent de mar, un risc de l'ofici, com els fortunals, les malalties o el naufragi. Res no era segur en el mar. Benet Columbí, (de 12 anys), Antoni Joan Font (de 24), Benet Rabassa (de 29), Grau Mont (de 34), Jaume Esteva (de 25) i Joan Mont (de 38) navegaven en aigües de l'illa de San Pietro, prop de la costa sud-occidental de Sardenya, quan foren capturats per un vaixell pirata i conduïts a Alger on romangueren només dos mesos. El preu del rescat, que solia dependre de factors molt aleatoris, oscil·là entre els 357 i els 540 pesos. Ço és, dos varen ser rescatats per 357, un per 382 i tres per 540 pesos cada u. Una captivitat tan breu es devia, probablement, a que les famílies pogueren aplegar les sumes necessàries, car els mercedaris haveren de completar solament el cost del jove Benet Colombí: 150 pesos provinents de les arques de Barcelona i 33 pesos i 5 rals de l'almoina de les benedictines de Calataiud.

També en Joan Morè (Morer, en el Memorial), de

20 anys, el setè tossenc alliberat, havia estat capturat en les mars de Sardenya i portava 10 mesos de captivitat quan els mercedaris el rescataren pagant 270 pesos, amb aportació pròpia de 20 pesos.

Tota la Mediterrània bullia de pirates. I la ruta de València i Cadis era tant o més perillosa que la de Càller o Sicília. En el golf d'Almeria havia estat capturat Gabriel Costa (de 20 anys) i Salvi Marús (de 49 anys) en el de València. El primer portava 3 anys i mig d'esclavitud i el cost del seu rescat fou de 220 pesos, ajudant l'orde amb 16 pesos; mentre pel segon, que havia transcorregut 11 anys i mig de la seva vida a les presons d'Alger, es varen pagar 200 pesos dels quals 30 provenien de les arques barcelonines de l'orde.

Però, no calia anar lluny per ser fet presoner. En Francisco de Zamora, observador meticulós de la Catalunya d'aleshores, ens diu que el camí de la nostra vila a Sant Feliu era perillós *'por su cercanía al mar, desde donde hacían emboscadas los moros y cogían mucha gente'*. I exactament davant de Tossa els sarraïns s'emportaren Batista Puig quan només tenia 9 anys. Fou rescatat després de 24 anys pagant 220 pesos.

En quedaven d'altres tossencs a les presons d'Alger i, malauradament, no tots poderen tornar a les pròpies llars. Uns per malaltia i d'altres per manca de diners. Pel desembre del 1752 a l'església parroquial de la vila se celebrà una missa de cos present per l'ànima del jove Salvi Rissech de 22 anys mort esclau a Alger. Segurament els deu afortunats n'havien portat la mala nova. Poc després de l'alliberament, n'Antoni Joan Font devia reprendre la seva activitat de mariner car moria el mateix any a Marsella.

Quantes vegades els familiars hauran invocat la intercessió de Sant Sebastià? Recordem-ho en dies tan senyalats.

MARIO ZUCCHITELLO

TOSSA ESOTÈRICA II

En el passat número d'aquesta revista Turissa del mes de gener de l'any 1991, em fou publicat un treball amb el títol de "Tossa esotèrica" que tractava dels fenòmens atmosfèrics i del magnetisme que desprèn la terra en el terme de Tossa.

En dit tractat acabava dient que podria anar seguit d'un altre que es referís als efectes que aquests desequilibris de l'atmosfera poden fer incidir sobre els comportaments de la vida vegetal i animal (entengui's dins la vida animal a l'home com animal racional).

Doncs bé, d'això és el que a continuació voldria fer-ne una petita exposició (sempre amb els meus pobres criteris i vivències hagudes en els prop de quaranta anys que porto vivint en aquest màgic-meravellós lloc de Tossa.

Aquesta vall envoltada de muntanyes que ens ha donat la creació ha estat escollida des de familers d'anys per viure-hi l'home primitiu. Dic mils d'anys perquè hi ha clares mostres que a la falda d'aquesta meravellosa muntanya anomenada Montllor es degué desenvolupar un important assentament d'home primitiu del període paleolític, continuat per l'home de l'era del bronze i seguit pels ibers i romans fins arribar als nostres dies.

Dels comportaments de les cultures que ens han precedit en parlaré més endavant.

Sobre la vida vegetal en aquestes terres que a través de

les seleccions naturals s'han fixat, són diverses les espècies, moltes molt peculiars, dels arbres. En podríem destacar l'alzina, l'alzina surera, el roure, el pi pinyoner, seguides d'un bon reguitzell d'espècies.

D'arbustos també n'hi ha molts començant pel bruc, l'arboç, el marfull, el ginebró... La col·lecció és extensa i variada perquè en cada pam de terra les condicions són màgiques, vegi's, sinó, com en els penya-segats o en qualsevulla roca aïllada de la costa i tocant l'aigua de mar, només que tingui una petita cavitat, forat o esquerdada on el vent hi pugui dipositar un bri de terra i l'atzar hi depositi un pinyó, aquest aviat germina i fa que neixi un escanyolit pi que amb totes les seves forces ens mostra la màgia de la natura.

La vida vegetal ha estat creada per ser útil i donar aliment a la vida animal, comprès l'home.

Seria inacabable enumerar tots els productes que l'home en treu per als seus avantatges de la vegetació. Només dir que gràcies a la fusta que ens donen els arbres (els germans grans de la família dels vegetals) les generacions passades han pogut construir cases, les bigues, les portes, finestres, els mobles i altres estris.

Quants avantatges n'ha tret l'home de l'arbre? Pasta (cel·lulosa) per fer el paper, indispensable per tantes i tantes constatacions de la cultura escrita i tot un seguit de prefabricats. A canvi quin respecte i agraïment

rep l'arbre de l'home? Foc i destrall!

La vida vegetal aquí com a la resta del món ha estat i continua essent generosa dintre el que cap, ja que cada vegada, com més avança la societat, més retrocedeix la vegetació. Molts són els països, que per culpa de la insensibilitat de l'home són deserts actualment. Només hi queda la sorra.

La vida animal arreu del món és més sensible que l'home, referent a la percepció i prevenció de tots els fenòmens que es produeixen dins del territori on estigui assentada. La més insignificant de les criatures d'aquest món animal percep i preveu els canvis de temps i moltes espècies fins i tot possibles moviments sísmics i si pot és posa a bon resguard.

I l'home? L'home, com a rei dels animals racionals, és una altra cosa.

L'home, a través de moltes civilitzacions ha tingut aquest planeta i quan més bé ha pogut fer les coses, més els ha espatllades. Trista paradoxa. Què li passa a l'home que quan no té és bo i conformista i quan més té es torna dèspota i tirà? I aquí volia arribar per fer un encís i trencar una llança en defensa del patrimoni comú, de tot allò que la natura ens ha donat a tots i que uns pocs s'ho estan carregant.

-ÉS UN CLAM ENMIG DE LA INDIFERÈNCIA-

És un lament, és un crit, és un plor.

-PER TU PLORO, COSTA BRAVA-
Pins, alzines i ginestes,
penya-segats i gavines,
ressaca, boira i tempestes,
fins als racons pregonant,
aneu, aneu pregonant,
que invasors de tota mena,
són aquí costa serena,
i és venen els teus encants.

Actualment els costums i tradicions dels pobles han canviat desgraciadament, i de viva veu ja no es contenen els costums i anècdotes que seguien els avantpassats, ni tampoc (excepte algun cas aïllat) es transmeten els oficis de pares a fills. Tothom ha estat arrossegat pel consumisme i per la programació dels mitjans de comunicació. Ara s'ha de consumir això, després s'ha de gastar allò, perquè és moda, tot està fixat pels mateixos patrons del consum.

Fins fa poques dècades, a Tossa és mantenia la composició de comportaments tradicionals: el pescador pescava, el pagès manava el camp i hi continuaven molts dels oficis emanats de moltes generacions, els mestres d'obres, els fusters, els lampistes-electricistes, el ferrer, el manyà, els pintors, etc. Tots tenien i feien la feina per a uns clients determinats, cadascun amb la seva plantilla d'operaris i no hi faltaven algun que altre aprenent de l'ofici. Tothom era conscient que el primer que contava era la feina ben feta. Tot estava previst i ordenat per a les necessitats d'aquella gent que, no en coneixia d'altres. La vida per a la majoria era de moltes mancances. La gent es conformava i en certa manera vivien tranquils, uns més que els altres, perquè sempre hi ha hagut diferències de classes. No han faltat mai els propietaris que vivien de les rendes ni els amos dels

tallers i comerços amb ingressos més alts que els treballadors.

La terra, la feina i les tradicions els mantenia fidels cadascun d'ells en el que havien après dels seus progenitors.

De moviments sociològics, sempre n'hi ha hagut, però si algú per la raó que fos, arribava al poble, no trigava en assolir els seus costums.

Els pobles, amb les seves gentes, que com Tossa estaven tan arrelats a tan riques tradicions històriques, el canvi de models en tan curt període de temps (per al meu observar i entendre) ha estat un trauma. Per a la majoria dels seus components, la gent que tradicionalment estaven orientats en un determinat continuisme familiar i que es varen veure abocats a canviar-lo per una nova activitat, producte del plantejament, nou plantejament que es va produir amb l'arribada del turisme, va perdre el nord de la tradició. Dic perdre el nord, perquè per a un poble mariner com Tossa, mantenir el rumb ha estat durant tota la seva

història el més important.

A partir d'aquí és on la majoria de gent ha canviat la identitat tan característica (amb tots els respectes) per una barreja multicolor de comportaments i inseguretats econòmiques.

Analitzar el per què ha canviat sociològicament el poble, no és gens fàcil i alhora senzillíssim. La senzillesa de les seves gentes, la bona fe, el fer diners fàcils, l'especulació del sòl, la forta arribada de persones atretes per tot l'anterior i tot un seguit de tripijocs, que qui sap com acabarà, han fet que qui menys culpa té, hagi de pagar els plats trencats.

Tossa és màgica, un país de somnis. La seva vall emana tal magnetisme que ho fa tot permisible a l'especulació.

Mai cap civilització o poble que al llarg i ampla de tota la seva història hagi passat per Tossa, ha estat tan a prop com l'actual de fer trontollar la seva integritat física.

MANUEL BRUNET.

L'AVI MÉS VELL:

JAUME RUBIO EXPOSITO

Hem triat en Jaume Rubio perquè és l'avi més vell que assisteix a la festa dels vells. Tot i no essent nascut a Tossa hem pensat en ell perquè s'ha incorporat a la vida quotidiana de la vila i n'és un més de nosaltres.

Vaig néixer a Sant Joan les Fonts el 2 de gener de 1902. Els meus pares es deien Rafel i Maria. Tinc set germans, tres nois i quatre noies, i tots són vius. Jo sóc el més gran dels germans.

De jovenet vaig començar a treballar de pagès a la masia on vivíem i sempre més he fet d'agricultor. Quan vaig començar, els

Quan en Jaume tenia 17 anys.

Fotografia feta a Melilla durant la guerra de l'Àfrica

bous eren molt utilitzats a les cases de pagès: servien per treballar el camp i d'animals de càrrega (per transportar llenya que subministràvem durant la guerra). També teníem vaques lleteres de les bones.

L'any 1923, quan tenia 21 anys, vaig anar a fer el servei militar a l'Àfrica, on vaig servir tres anys a la Guerra de l'Àfrica, de "cabo forriell" a la "caballeria de sementales" i a "infermeria de

cadets que venien allà a estudiar i després vaig passar a ser el "ranchero". El Comandant General de Melilla em va concedir una medalla pel bon comportament.

Em vaig casar als 29 anys. La meva dona es diu Maria Casadevall i també és de Sant Joan les Fonts. Tinc dos fills, en Lluís i na Marta.

L'any 1936 vaig lluitar de la banda dels rojos a la guerra espànyola. Em van agafar els nacionals i em van tancar en el camp de concentració de Santoña de Santander.

Des del 1964 visc a Tossa. Hi vaig venir quan tenia 62 anys. El meu fill no va voler seguir d'agricultor i va venir a Tossa a fer de mecànic amb el meu germà Paco. Jo i la dona ja començàvem a ser grans i no tenia sentit que ens quedéssim sols a Sant Joan les Fonts treballant de pagès. Per això vam venir aquí a viure amb ells.

Sóc familiar i estic molt per la família. També m'ha agradat sempre molt anar a diferents llocs per conèixer gent, per saber com són i com treballen.

Ara estic molt bé. Tinc un hortet aquí al

Casament de la seva filla Marta a Sant Joan.

Amb la seva dona

jardí del que me'n cuido tot sol. Hi planto maduixes, tomates, fesols... Segueixo treballant la terra.

Estic molt content que hagueu vingut a fer-me aquesta visita i que hagueu pensat en mi per sortir a la revista **TURISSA**.

EMÍLIA BERNABEU

LA VIDA DE LA COMUNITAT CRISTIANA

La comunitat cristiana és immensa perquè és universal. És impossible, des de la nostra misèria, poder pensar en fer quelcom de positiu a favor d'aquesta munió de persones esteses arreu del món.

La comunitat cristiana també la podem restringir, o bé fer atenció dins d'un àmbit més reduït, com per exemple: al nivell nacional, diocesà o simplement de poble...

Crec, però, que la comunitat cristiana arrenca i s'enriqueix a partir de la família i no pas al nivell individual, particular d'algun membre distingit (més bon cristià), sinó del conjunt familiar, intentant tots plegats formar una veritable comunitat.

Si per anar tots a una algú ha de renunciar a fer més, crec que fa molt arrossegant tota la família a un mateix nivell, a una mateixa vida, donant així a l'exterior un testimoniatge ple.

Caldria partir (per donar vida a aquesta comunitat), de la **família testimoniatge**. I per als nostres temps: una família que donés, sobretot, exemple de **fortalesa, caritat i joc net**.

Tots sabem quin és el pla de Déu: aixecar, transformar el nostre món, els homes del nostre temps, convertir totes les famílies en una casa de Natzaret. Aquest era el lema del Pare Manyanet, fundador de la Congregació dels Fills de la Sagrada Família i de les escoles que porten el seu nom: "Un Natzaret a cada llar". S'ha dit moltes vegades: aixecarem la nostra diòcesi de Girona si millorem les nostres famílies, que són les cèl·lules d'una família més gran.

Les nostres famílies, però, pateixin, són víctimes de tres mals que avui sobresurten: **covardia, egoisme, joc brut**. Ens hem de convèncer que som en un error. Cal convèncer aquestes persones que són fora de l'àmbit de Crist. Perquè Crist és tot **fortalesa**, tot **caritat** i tot **puresa de vida**.

A la gent d'avui dia els costa acceptar la veritat, ni tan sols d'escoltar-ne la sola exposició. No s'anima si no veu el nostre testimoniatge. Avui, les paraules no tenen massa força per convèncer. El papa Pau VI deia que al nostre món li cal més testimoniatsges que no pas mestres.

El gran truc del segle XX gira a l'entorn de la veritat feta carn en la nostra vida. Siguem, als ulls de la gent testimoniatsges vivents de la veritat.

Marqueteria de J. Obiols (1945) Sagristia de Montserrat

L'exposició (predicació) del cristianisme, l'administració dels sacraments, corren a càrrec dels capellans. El testimoniatge de vida cristiana corre a càrrec vostre.

Serà la nostra feina intentar fer créixer el nombre de famílies que visquin donant testimoniatge de veritable **fortalesa, caritat i netedat** en tots els conceptes.

TESTIMONIATGE DE FORTALESA: Siguem testimoniatge de fortaleza, donant la cara com a catòlics practicants, fervorosos, de comunió freqüent.

Fora ja aquesta covardia de **gent deixada anar** (el tant se m'enfotisme), defraudant els interessos de Crist i de l'Església i que mata la nostra vida interior.

Acostumem-nos a tallar les converses immorals, a no estar d'acord amb les múltiples formes blasfemes de parlar. Contrarrestar amb la nostra actitud el contratestimoniatge que donen alguns per la covardia de no gosar donar la cara per Crist, malgrat que tenen fe.

Siguem testimoniatge de fortaleza acceptant tot

l'Evangeli (íntegrament), per contrarrestar la covardia de tants matrimonis que posen en primer terme els seus interessos abans que els de Crist.

Siguem testimoniatge de fortaleza acceptant amb valentia i alegria les penes i contrarietats de la família que Déu tingui a bé d'enviar-nos.

Fer com aquell nen que el pare el porta a la clínica a operar i el nen sap que haurà de patir molt. I diu: "Pare, em fa molta por l'operació, però sabré patir perquè el qui m'hi porta sou vós. I vós m'estimeu molt".

Quan Déu permet que patim, caldria veure les coses com aquell noi, pensant que, per més malament que ens vagin, res no pot ser dolent, ja que és Déu el qui ens hi porta i Ell ens estima.

Siguem testimoniatge de fortaleza en aquest món ple de covardia, de cristians que es desesperen davant les creus que Déu els envia.

Siguem testimoniatge de fortaleza cristiana.

TESTIMONIATGE DE CARITAT: Que l'amor de la parella el sapiguen demostrar en tots els detalls de la vida. Que us sacrifiqueu l'un per l'altre. Que tots dos, i d'acord, us desvetlleu per formar els fills humanament i cristiana. Que tots, en família, estimeu Déu sobre totes les coses. Abundar al màxim en l'amor per contrarrestar l'immens egoisme de tants matrimonis que l'un tira per un cantó i l'altre per l'altre. Que l'un veu l'altre amb mirada egoista, quan la dona esdevé una criada del marit i de tots, i quan se la considera com un simple objecte de plaer; o quan és la dona qui tracta injustament l'home. La dona, l'home, és l'amic, l'amiga fidel que Déu t'ha donat.

Sigueu testimonis de caritat amb els fills. I no imiteu els pares que només es preocupen de posar-los al món i res més.

Siguem testimonis de caritat envers Déu. Ell, que constantment contempla el nostre egoisme. Ell, que té tants enemics únicament perquè estimar-lo representaria renunciar a quelcom que ens agrada.

SIGUEM TESTIMONIS JUGANT NET EN LA NOSTRA VIDA: Que en el matrimoni hi regni sempre Crist, complint les seves lleis i no descartant el sacrifici si és necessari. Que sapiguem aprofitar aquest mateix esforç per al nostre bé espiritual i humà. Que la nostra vida sigui pura, la qual cosa equival a viure tal com Déu mana. Que el sant Crist no es trobi mai incòmode en el capçal del llit. Sentim ànim: Crist ens ajuda a avançar. Que la nostra vida pugui sempre dir-se cristiana perquè som testimoniatge de fortaleza, caritat i puresa d'intenció. **SIGUEM ELS APÒSTOLS DEL MILLORAMENT DE LE FAMÍLIES**

Mn. ENRIC

LA BABEL DE LES ARTS:

EL VOT

Pels carrers empedrats ressonen passes
d'un home que camina lentament
amb uns rosaris amagats a la butxaca
un entrepà a la mà i una idea fixa al pensament.

És el 20 de gener i és matinada
i avui els homes no surten a pescar,
el lloc és Tossa, la Vila emmurallada,
el dia és fred i és Sant Sebastià.

La gent , però, no dorm, resta desperta,
està a l'aguait de l'home que ha passat
i el segueixen lleugers fins a l'Església
on de cap a peus de Pelegrí ja s'ha habillat.

El ritual, no per sabut, fa menys respecte,
preguem pel poble, pels difunts... i els pelegrins
emprenem el camí com amb recança
darrera hi deixem casa, pares, fills...

La gebre cruix sota els peus i a Terranegra
breus comiats acostant-se a la foguera,
el temps i els cors s'aturen uns instants
quan amb veu ferma el Pelegrí pregunta: "Hi ha ningú enrere?"

La travessa és ja per a cadascú un misteri,
és quelcom que només sap qui hi ha anat,
que no es pot explicar, que s'ha de viure
i que queda de per vida al cor marcat.

El vent ens xiuxiueja a cau d'orella
secrets antics escrits en els camins,
de fred, d'angoixes, d'anhels i de misèries
d'uns altres temps, d'uns altres peregrins.

Portem a la gent de terra endins l'aroma
de salabró de mar amb un somriure als llavis
quan els posem a les mans les pallerides
com feien ja fa segles nostres avis.

Però el que de veritat a un tossenc l'emociona,
fins al punt que aguantar-se les llàgrimes no pot,
és quan a la tornada el Pelegrí amb veu tremolosa
certifica a tot el poble que "Ja s'ha complert el Vot".

TRINI MUNDET PUJOL

VULL TORNAR A TOSSA!

És una tarda xafogosa d'estiu i el sol ja va a la posta
quan m'arriba cadenciosa una veu des del carrer,
és en Manzanero, que recorda amb enyorança
els amors, els petons i el color dels cirerers.

Llavors m'he adonat que a mi em passa a vegades
que tinc dificultats per recordar
el suau color dels ametllers florits i la ginesta
que penja dels penya-segats d'Es Codolar.

I m'he esforçat per percebre l'olor dels pins de Cala Bona
i la luxuriosa verdor dels garrofers dels Cars
i l'aspror dels fonolls marins que s'arrapen a les roques
o el gust de l'aigua del vell pou del glaç.

Aquella flor de castell de Vila Vella
que colliem per fer les Creus del mes de maig,
tot va quedant difuminat a la memòria
com una boira espesa que sura sobre un llac.

I és per això que quan l'enyorança és fa tan forta,
que fins i tot fa mal dins el pit
voldria dir a tothom: "Vull tornar a Tossa!"
i com una gavina ferida fer un gran crit.

TRINI MUNDET PUJOL

UN PAS CAP AL VOLUNTARIAT SOCIAL

Un pas cap al voluntariat social

L'associació Aspronis, entitat dedicada a l'atenció i millora de la qualitat de vida de les persones amb disminució psíquica del Maresme Nord i la Selva Sud, ha iniciat una campanya de detecció de voluntaris socials.

Els voluntaris socials són les persones que efectuen una prestació voluntària i lliure de serveis cívics o socials, sense contraprestació econòmica, dins el marc d'una organització estable i democràtica que comporti un compromís d'actuació a favor de la societat i la persona.

Aspronis disposa de diferents centres en els quals els voluntaris socials poden col.laborar:

El **Centre Pinya de Rosa**, que es dedica a l'atenció de persones disminuïdes psíquiques profundes adultes, tant en règim diürn com de residència. Està situat a Palafolls i en aquest centre els voluntaris socials poden:

1.- Col.laborar en activitats de lleure entre setmana i els caps de setmana, tant dins com fora del centre.

2.- Intervenir en activitats

assistencials i pedagògiques amb els diferents grups del centre.

3.- Participar en tasques puntuals i de reforç.

El **Taller El Vilar**, que ocupa laboralment a persones disminuïdes psíquiques adultes no profundes. Té dos centres, un a Malgrat i un a Blanes i disposa d'una sèrie de serveis complementaris: menjador, transport, llar-residència i activitats de lleure i esportives.

Les tasques en les que els voluntaris socials poden participar en el taller són:

1.- Activitats de foment i educació del lleure en horari extra-laboral.

2.- Activitats lúdiques i esportives en el temps lliure de després del dinar, tots els dies feiners.

3.- Acompanyar els nois/es en sortides per realitzar competicions esportives.

La campanya de detecció de voluntaris socials consisteix en:

- Edició d'un díptic i difusió del mateix, a més de 225 entitats socials, cíviques, culturals, esportives, etc... de la zona.

- Campanya de difusió a través del mitjans de comunicacions locals.

- Xerrada informativa sobre el

voluntariat social a Aspronis.

Tot això s'organitza conjuntament amb la Federació Catalana del Voluntariat Social de Girona, que és una federació d'associacions i entitats jurídiques constituïdes de manera voluntària i sense afany de lucre, nascuda de la necessitat de coordinació entre totes les entitats de voluntariat social.

Els objectius d'aquesta federació són:

1.- Ajudar a totes les entitats i grups de voluntariat social a que tinguin els voluntaris necessaris en les millors condicions.

**AQUESTA LLETRA,
TOT I ÉSSER DIFERENT,
COOPERA AMB LES ALTRES
A DONAR SENTIT AL NOM**

ASPRONIS

**QUE REPRESENTA L'AFANY
D'UN COLLECTIU PER A
INTEGRAR SOCIALMENT A
LA PERSONA DISMINUÏDA.**

2.- Animar a la població a fer-se voluntari.

Les persones interessades en fer tasques com a voluntaris socials a Aspronis poden adreçar-se a la Federació Catalana del Voluntariat Social de Girona Tel. 972-22 71 81 o bé al Taller El Vilar Tel. (93) 765 46 20 i 765 47 70.

MONT BLANC '92

Tossa, setembre del 92

Quan avui, gener del 1993, recordo els dies del mes de setembre que vàrem passar als Alps, recordo també els motius que ens hi varen portar.

Quatre companys del Centre Excursionista de Tossa: en Jordi, en Vicenç, la M. Pau i jo vàrem decidir intentar assolir el cim del Mont Blanc per culminar una temporada d'activitats portades a terme pel conjunt de persones que formem el nostre ben estimat Centre Excursionista i per donar fe de què realment som excursionistes que a part d'estimar la

muntanya, anem assolint un cúmul d'experiència, possibilitats i que cada dia ens llencen a fer activitats més serioses, sempre amb seny, emparats per uns recursos tècnics i un bon coneixement del terreny que trepitgem i per sobre de tot amb un seriós coneixement de nosaltres mateixos, d'allà on podem arribar.

La muntanya no és un terreny de joc en el que podem entrar alegrement a fer el boig o sobrepassar les nostres capacitats físiques i tècniques. La muntanya, realment, és un lloc on viurem experiències que ens enfortiran

el cos i l'esperit, però a canvi hem de ser capaços de mesurar allà on volem anar, com ho hem de fer i si realment estem preparats per fer-ho.

Per a nosaltres, amb les activitats que duem a terme, és molt important que el jovent que portem a la muntanya s'adoni del terreny que trepitja i de quina manera ho ha de fer. Es per això que posem els cinc sentits en totes les activitats que fem.

Això, exactament això, és el que vàrem fer quan decidírem assolir la fita que ens vam proposar: el Mont Blanc, als Alps

francesos, de 4.807 m. És una de les muntanyes que tot alpinista li agrada tenir en el seu historial. És un bon punt d'arrancada per intentar assolir cotes més altes.

La ruta que vàrem triar és una clàssica, tècnicament no gaire difícil, però en la que has d'anar amb compte, a més de procurar tenir unes bones cames i un cor ben entrenat per poder suportar l'alçada i la falta d'oxigen, sobretot en la seva part final.

Generalment s'empleen tres dies per fer la pujada i un per anar baixant. Nosaltres, amb el temps que vàrem enganxar, ens vàrem veure obligats a emprar-n'hi dos per pujar i un per baixar.

Afortunadament tot va anar molt bé i el C.E. de Tossa va assolir la fita destijada col·locant al sostre d'Europa la bandera del nostre grup que va quedar allà dalt com a testimoni del que som i del que volem seguir essent: uns tossencs que estimem les nostres muntanyes i estimem, sobretot, el fet de poder portar aquesta estimació, aquest respecte arreu, allà on ens portin les nostres cames i les ganes de seguir fent coses com a bons tossencs.

El turó del Mont Blanc, els refugis del Gouter i del Tete Rousse, l'aresta de les Bosses, el cim mateix, les glaceres que vàrem travessar, l'aresta que cal escalar per anar d'un refugi a l'altre, les persones que coneixes quan fas aquestes activitats, són un conjunt de records que avui

quan escric això ja ens fa pensar en les activitats que farem aquest any, totes elles encaminades a donar-nos a conèixer i als nois i noies que portem d'excursió al món tan meravellós que trobem quan ens endinsem en les nostres estimades muntanyes.

Mont Blanc '92 - 4.807 m.
Alps francesos.

Components del grup:

M. Pau Nadal, Jordi Couso,
Vicenç Prats, Josep Santané.

Ruta: St. Gervais, Tete Rousse,
Refugi del Gouter, Cim del Mont
Blanc (ascens). Vàrem baixar per
la mateixa ruta.

CENTRE
EXCURSIONISTA DE TOSSA

S'ENCALLA UN TAURÓ DE 5 METRES A SA BAUMA

Eren les 8 hores del matí del dia 17 de novembre de 1992. Una parella de la Guàrdia Civil estaven fent la ronda. Es pararen a l'última glorieta i quan estaven mirant cap al mar, a la mateixa badia de Sa Bauma, de sobte, observaren una gran aleta que nedava i anava donant voltes per aquell sector. A les 8.20 hores aproximadament, hi arribà en Jaume Planet. De seguida, els guàrdies l'alertaren del que havien vist.

El tauró a l'endemà a les escombraries i detall de l'aleta dorsal
Foto: De l'autor

El gos tampoc es va deixar perdre el veure aquest monstre del mar.
Foto: De l'autor

Segons m'explicava en Jaume, va veure com es tauró, per dues vegades, renfollogava i anava voltant, aproximant-se a sota sa glorieta al costat de sa platja, i acorralava peix. Fins i tot va haver-hi un moment que es va encallar a sa sorra, obrint la boca i li va sortir un peix de dins. Al cap d'una estona va anar-hi en Pere Ribas per veure que passava i li va dir al seu fill que anés a buscar una corda per lligar-lo per sa cua.

Amb això, en Pere es va descalçar i quan va venir el seu noi li va dir que era boig posar-se a l'aigua descalç amb aquest tauró que encara era viu. El tauró estava mig moribund, però encara nedava i va poder anar-se'n cap a dintre l'aigua. Va venir d'altra gent i la notícia va anar corrent entre la població, però no sense haver-hi comentaris de tota mena, ja que a en Jaume Planet li deien que no podia ser un tauró o d'altres, s'ho prenién a broma. Però la culminació del fet va arribar cap al vespre, a les 7 de la tarda aproximadament. El pobre animal va anar perdent força fins que es va deixar portar per sa ressaca, que el va encallar a sa planassa i va anar agonitzant fins a morir. I paulatinament, quasi tota la gent del poble el va anar a veure. Persones enteses van testificar que era un tauró blanc dels grossos i devia pesar aproximadament uns 1000 kg., ja que amidava d'allargada 5 m. i l'aleta dorsal 0.50 m. ; amb una boca de 0.70 m. d'un costat a l'altre (en

*Detall de les grans dimensions de la boca i les dents de doble filada.
Foto: De l'autor*

*La platja de Sa Bauma on s'encallà el tauró marcat amb una fletxa.
Foto: De l'autor*

forma de mitja lluna); les dents, amb forma de piràmide, feien 3 cm. i sa cua, de punta de dalt a baix 1.10 m. A l'endemà, es tractor de l'Ajuntament el va portar a les escombraries. Allà li varen obrir el ventre per treure mostres del fetge i altres parts de l'animal per analitzar-les.

**JOAN JOSEP
RIBAS i COSTUMERO**

ELS NENS SÓN ELS FUMADORS MÉS PASSIUS

En el 1974 l'Organització Mundial de la Salut va publicar per primera vegada uns treballs demostrant els efectes nocius del fum del tabac en els que no fumen (fumadors passius). Des de llavors s'han fet molts estudis i ha quedat molt clar que el tabac és molt perjudicial pel que fuma i també per als que respiren el fum sense fumar.

Els més perjudicats són els nens de mares fumadores, doncs en els últims anys moltes més dones en edat

fèrtil fumen i són elles que estan amb els nens a casa durant els primers anys de vida.

Està ben demostrat que:

1.- Els nens de mares fumadores neixen més petits, creixen menys i tenen malalties més freqüentment.

2.- Els fills de fumadores tenen més risc de patir malalties respiratòries agudes (bronquitis, neumònies) i tenen més símptomes respiratoris crònics com la tos, l'expectoració i els sibilants.

3.- El tabaquisme passiu és un factor predisposant a l'aparició d'asma a l'infància, l'adolescència i fins i tot en l'adult.

4.- La bronquitis crònica és més freqüent en els adults que són fills de fumadors.

5.- Els malalts cardíacs, que són fumadors passius, presenten més complicacions que els que no ho són.

En els primers anys de vida el pulmó és més sensible a la inhalació del fum del tabac. Així, atès que la relació entre mare i fill és especialment estreta durant el primer any de vida, el tabaquisme matern té un efecte particularment nociu.

Crec que per tot això, són justificades les recomanacions als pares, que haurien d'evitar que qualsevol fumi al davant dels nens, de fer un esforç per deixar de fumar i prohibir que es fumi a casa.

Dr. Esteve Calvet Espinalt

Bona Festa Major de SANT VICENÇ

Bon profit!

Restaurant SA MURALLA us proposa aquest menú:

■ Primer plat

Entremesos de peix amb gambes, calamarsos, escamarlans, cloïsses i llagostins

■ Segon plat

Cuixa de cabrit al forn amb guarnició de patates enfogades al carbó i de cebes i alls

■ Postres

Púding de fruita amb taronja, meló i mel

EL NOSTRE POBLE

I Torneig Internacional de Futbol Femení "Vila de Tossa"

Guanyadores del trofeu, les jugadores russes

29.9.92

Festa de la Policia. Sant Miquel

Exposició de Joan Badia al Museu

Exposició antològica de F. Andreu

1992

30.11.92
Xerrada
sobre la SIDA

27.12.92
Pessebre vivent a dalt de Vila Vella

13.12.92
Pessebre vivent sota l'aigua

Col.locació d'un pessebre
al Puig de Cadiretes.

Fotografia del pessebre sota aigua

NOCES D'OR

Vicenç Colomer Gotarra i Anna Puerta Comas

21-10-42 / 21-10-92

*Dedicat a tots els tossencs
que hagin complert 25 anys de casats.*

NOCES D'ARGENT

*Noces d'argent. Quantes coses
volen dir vint-i-cinc anys.*

*Alegries, goigs, tristeses,
esperances, desenganys.*

*Les espines i les roses
han cobert nostres afanys*

*Noces d'argent. Quantes coses
volen dir vint-i-cinc anys!*

Miquel Escasany
- Octubre 1992 -

NOCES D'ARGENT

Joaquim Farreras Conesa i Carme Santana Santana

16-11-67 / 16-11-92

NOCES D'OR

**Antoni
Leonart Gich
i
Quimeta
Torrent Ribas
17-10-42 / 17-10-92**

NOCES D'ARGENT

**Agustín López Tomas i Antonia Ceés López
19-11-67 / 19-11-92**

Casaments

OCTUBRE

Dia 3

Joaquim Alcalà Àvila
Paulina Jisova

Dia 9

Xavier Solé Moya
M. Teresa Sanmartín Paraire

Dia 12

Antoni Fernández Fernández
Maria del Consol Ruíz Cases

Dia 24

Josep Masjuan Gotarra
Maria Rosa Roca Boix

26 de setembre de 1992
Carlos Pino Cruz i
Àngela Navarrete Morro

NOVEMBRE

Dia 24

Ennio Emiliani Frabbi
M. Dolors Berjaga Gallego

Dia 21

Josep Cuadros Talavera
Juana Rodríguez Méndez

31 d'octubre de 1992
Narcís Nadal Corbalán i
Isabel Torres Rodríguez

Defuncions

SETEMBRE

Dia 18

Josep Cardús Segala, 84 anys.

OCTUBRE

Dia 2

Josep Martín Martí, 71 anys.

DESEMBRE

Dia 4

Rosa Planellas Gelpí, 75 anys.

Dia 22

Isidre Bordils Coll, 85 anys

Naixements

Albert Navarra i Vera 18 / 11 / 92

Paula Soler i Ferrer 24 / 10 / 92

Gerard Reñaga Núñez 16 / 11 / 92

EL TEMPS

Dades servides pel mesurador de Tossa al Centre Meteorològic Zonal de Catalunya oficina de Barcelona, en Narcís Torrent Puigdemont.

Resum de les dades de pluja en litres per m² del dia 1 de setembre al 31 de desembre de 1992.

- Precipitació del mes de setembre de 1992. 23 l/m² - En 4 dies de pluja, 3 eren de tempesta.
- Precipitació total del mes d'octubre de 1992. 135 l/m² - 16 dies de pluja i 8 eren de tempesta.
- Precipitació total del mes de novembre de 1992. 4 l/m² - 2 dies pluja.
- Precipitació total del mes de desembre de 1992. 82 l/m² - 7 dies pluja.

Total precipitacions dels 4 mesos esmentats: 244 l/m². Dades facilitades per:

Narcís Torrent Puigdemont

— Qui és qui? —

UN REDACTOR DE TURISSA REP EL JUST MARIA CASERO: EN MARC AGUILAR I CORIS

L'octubre passat es va fer públic a Girona el veredicte del XII Premi de narració curta Just M. Casero. El guanyador va ser en Marc Aguilar i Coris, de 23 anys i fill de Tossa, amb l'obra **El carnisser inepte**. Ara ens hem trobat amb ell per parlar de la seva obra i d'alguns aspectes de la seva activitat creativa.

- Quan fa que et dediques a escriure?

- He escrit des de sempre, perquè trobo que és una cosa molt interessant i divertida. Quan feia vuitè ja vaig escriure un poema per a uns jocs florals, i me'l van premiar amb una pilota. Després, a l'institut, durant tot l'any m'esperava el dia de Sant Jordi, perquè es feia un certamen literari en què els premis eren uns vals per anar a comprar cinc o sis mil peles de llibres a Can Geli; en els últims anys, l'institut ja no va ser tan generós i només va donar una merda de llibre d'aquests que donen a la Caixa. Però es pot dir que l'interès per la lectura i per la creació literària me'l van inculcar els professors de llengua i de literatura de l'institut. A la universitat, en canvi, ja ha estat tot diferent, perquè allà ho aprens gairebé tot a la biblioteca. Precisament una de les úniques coses que he après a classe és llegir, comprendre, analitzar una obra literària. Jo no sé si per escriure és necessari passar per la universitat, però el que sí que

puc assegurar és que a la universitat et carregues de mala llet, la qual cosa és molt saludable per dedicar-se al conreu de les lletres.

- La teva narració, **El carnisser inepte**, se situa en un moment històric, l'actual, marcat per la conflictivitat política i social. Creus que, en l'obra, l'autor ha d'adoptar una actitud determinada o bé s'ha de mantenir al marge del conflicte?

- Perquè l'obra funcioni no cal que l'autor doni la seva opinió. Ara bé, si el que vols és convèncer algú, llavors sí. Però segons la meua manera d'entendre la literatura, una novel·la no és un manifest polític ni un full parroquial. Per obrir els ulls de la gent ja hi ha els discursos, els sermons, les vides de sants, els articles d'opinió i els murals, que,

a més, són coses que ja es serveixen de tècniques literàries i artístiques. Jo quan obro un llibre o vaig al cine, el que vull és passar una bona estona. Ara, el que és perillós és llegir massa llibres o mirar massa pel·lícules, perquè després podem perdre el contacte amb la realitat, com en Quijote de la Mancha, o com aquests nens en què el seu món comença i acaba a la pantalla del videojoc.

- Aquest distànciament respecte a la realitat immediatament explica el fet que, a **El carnisser inepte**, descrius una ciutat d'Alemanya sense haver-hi estat mai?

- Sí, és això. En els contes que expliquem als nens mai no descrivim amb fidelitat els llocs ni situem la història en tal any de tal segle, perquè allò que interessa és la història en sí. Per això sempre

comencem els contes així: "Hi havia una vegada, en un país molt llunyà, ..." I el que he fet a **El carnisser inepte** és quasi això mateix. He situat l'acció principal als afores d'una ciutat del nord d'Alemanya, però l'he descrit d'una manera tan superficial, vaga i difuminada que podria ser qualsevol ciutat europea, perquè allò que la caracteritza són els pisos i les fàbriques, i d'això n'hi ha per tot arreu. Aquest també és el cas del capítol que es desenvolupa a Tossa. Passa a Tossa, però podria passar a qualsevol localitat turística de l'Europa mediterrània, des de la Costa Daurada fins a les illes del mar Egeu. Totes tenen una cosa en comú: formen part d'aquest gran saló recreatiu que és la Mediterrània, on els turistes nòrdics vénen a prendre el sol, a ballar, a beure, i, si poden, a cardar. I que consti que no els ho critico pas, això. El que em sap greu és que els pobles de la Mediterrània hagin de perdre la seva personalitat per convertir-se en el bordell d'Europa. Això no ho hauríem de permetre, però està passant. Alphonse Jouvét, un estudiós de l'obra d'en Josep Pla, fa poc deia que ja ningú no identifica la Costa Brava amb l'escriptor empordanès o amb Salvador Dalí, sinó que ara tothom associa aquest nom a la música comercial de Los Manolos i a la 'cançión del verano'. És ben bé allò que va dir algú una vegada:

com que les havaneres i les sardanes són molt avorrides per als turistes, fem-los sevillanes! I quan els turistes es cansin de les sevillanes, després els farem 'rancheras', i després, si cal, 'tecno-bacalao', i tot això ens donarà una imatge de modernitat i de cosmopolitisme i de mestissatge cultural.

- I no és veritat, això?

- A mi em sembla que no. Avergonyir-se de la pròpia identitat i recórrer a altres és un signe de tercermundisme. I a part que els turistes no saben ben bé a quin país estan. Després, que no ens estranyi que la gent situï la Costa Brava a Andalusia, a Califòrnia o al Marroc.

- Aquesta és la imatge que dones de Tossa en el teu llibre?

Tossa forma part de la Costa Brava, i, per tant, també pateix les conseqüències d'un desplegament caòtic de l'activitat turística. Però Tossa encara és un dels pocs llocs on el nombre de coses boniques supera el de les coses 'horteres'. Per tant, la Tossa que surt a **El carnisser inepte** és aquesta Tossa capaç de produir-te a la vegada grans satisfaccions i grans disgustos. La Tossa entesa com un paradís blau ja ens l'hem carregat, ja no existirà mai més. Però bé, paro de parlar d'aquests temes perquè ni visc a Tossa ni sóc un entès en turisme, i per tant no sóc ningú per dir què s'ha de

fer i què no s'ha de fer.

- Els dies després de l'obtenció del premi, semblava, a partir de les teves declaracions a la premsa, que suprimiries aquest capítol de Tossa. Ens ho pots explicar?

- Sí. Aquest tema em va atabalar molt. El jurat em va dir que el capítol no els havia agradat gens, i també m'ho va dir l'editor. Això em va espantar, però la veritat és que tenien una bona part de raó, perquè entre la part d'Alemanya i la part de Tossa hi havia una gran diferència en el tractament del marc espacial. Havent passat molt vagament per la ciutat alemanya, en el capítol de Tossa no podia pas parar-me a explicar que això d'aquí es diu el Codolar i allò

d'allà el Forat del Dimoni, perquè de la ciutat no en dono ni el nom. El que he fet és treure totes les escenes diguem-ne costumbristes i les referències toponòmiques innecessàries.

- I ara, què tens pensat fer?

- Ara m'agradaria escriure una novel·la d'aventures com les d'abans. Ja estic recollint informació. Hi ha personatges i històries de Tossa que m'estan suggerint moltes coses. Per exemple, l'indiano Esteve-Llach, en Bram, els viatges de la 'Camila', l'arribada d'es 'ballenato', ... Però això va per llarg, perquè només puc dedicar-m'hi a estones perdudes. Això d'escriure només ho poden fer bé els que viuen de renda.

JOSEP SABAT

FRAGMENT DEL CARNISSER INEPT

"La Liza va voler saber coses i ell li va haver de dir que anaven al futbol. Aleshores, ella va reaccionar amb una acritud inusitada: tot aquest muntatge del futbol és una indignitat, és un mercadeig mafiós dirigit per una colla de facinerosos que s'amaguen sota l'aurèola d'humanitarisme de què es pretén dotar l'esport, però els burros no són ells, ni els

jugadors, ni els pilots de les motos, ni tan sols els periodistes, sinó els que paguen per anar a veure com corre la gent. Burros! Més burros que un martell! Es deixen carregar els calés per veure córrer la

gent! Oh, i després ploren, o no sopen, o agafen el gat i es treuen el fetge els uns als altres. O pitjor, encara: amarguen la vida als qui no volen seguir el seu joc. Comença la temporada de futbol, i au, futbol a les converses, futbol a la tele, a la ràdio, als diaris, i cotxes tocant el clàxon i petards, i concentracions, homenatges, rebudes multitudinàries, copes, escuts, medalles, hòsties

consagrades i la Mare de Déu en bicicleta! I després busques gent per netejar això d'aquí darrera i et diuen: "Noia, jo no estic pas per fer l'ànec". Una merda lligada amb un cordill! Això és el que són!"

"Mathias i Willy es van instal·lar a ca l'Angelo. Willy l'havia conegut feia anys, en la seva primera estada a la Costa Brava; aquesta no era pas la primera vegada que passava uns dies d'estiu a la seva caseta de pescador. L'Angelo tenia un pub, el pub Cacto, i als hiverns, com que no hi havia turistes, es dedicava a la pintura ràpida.

La segona nit de ser a Tossa, Mathias i Willy van anar al Cacto. A Mathias, el que li feia gràcia era entrar en un "tablaó", però finalment l'Angelo el va convèncer que s'havia d'anar al seu pub, perquè aquella nit s'hi celebrava una festa molt especial: feia vint anys que s'havia filmat "Pandora i l'holandès errant" a Tossa".

**Obra guanyadora del
XII Premi Just Maria
Casero.**

**Publicació autoritzada
per Editorial Empúries**

Programa de Festa Major, 1993

VOT DEL POBLE

Dia 20 de gener. Festivitat de Sant Sebastià

A les 7.00 h. del matí: Missa en honor de Sant Sebastià, "EL CANTAR". Seguidament, processó i acomiadament del Pare Pelegrí.

Dia 21 de gener

A les 18.30 h. Arribada del Pelegrí. Solemne Processó de rebuda amb acompanyament de la cobla-orquestra VILA DE BLANES.

Entre les 00.40 h. de la nit del dijous 21 i les 01.15 h. de la matinada del divendres 22, com cada any, arribada al control de pas de la terminal d'autobusos del Rallye Automobile Monte-Carlo, puntuable per al Campionat del Món de Rallyes.

FESTES DE SANT VICENÇ

Patró de la Vila - Dia 22 de gener

11.00 h. del matí: Partit de futbol de Festa Major - 3r. Trofeu Bar Sant Josep - EQUIP A contra HOMES DE HARRELSON, 12.00 h. migdia: Missa solemne en honor de Sant Vicenç acompanyada per orquestra. - 13.00 h.: Ballada de sardanes-vermut, Plaça d'Espanya - 17.00 h. tarda: Ball de sardanes, Plaça de l'Església - 18.00 h. tarda: Gran concert de Festa Major a l'envelat. Tots aquests actes aniran a càrrec de la cobla-orquestra oficial de la Generalitat de Catalunya "LA PRINCIPAL DE LA BISBAL".

GRAN BALL DE GALA DE FESTA MAJOR amb ball de rams i ball robat, envelat, 23.00 h. nit, a càrrec de les orquestres LA PRINCIPAL DE LA BISBAL i ZEPPELIN.

23 gener - 13.00 h. EXPOSICIÓ MÚLTIPLE DE PINTURA - TALLA - COL·LECCIÓ CERÀMICA CATALANA

En homenatge a la Bellesa i la Natura,

Acompanyat de gran programació cultural del tema ofert per T.V. TOSSA i Ràdio Tossa. Casa de Cultura, sala central. (Hi haurà un aperitiu de benvinguda). Tothom hi és convidat a admirar la Natura i la Bellesa.

Dia 23 de gener 17.00 h. a l'envelat

HAVANERES - Grup "PORT-BO" Cremat popular.

23.00 h. Envelat. Gran Ball de nit. Gresca fins a la matinada.

Actuacions d'orquestra "Passarela" amb PACO FORMOSO y sus MARIACHIS.

Aquesta gran orquestra, a la segona part i vestits de mexicans, ens deleitarà amb ranxeres, valssets mexicans, etc. Una bona nit de ball!

A la mitja part, actuació de: YUSSINA & SEXY BOYS, espectacular vedette acompanyada dels artistes famosos pel SHOW a TV3 (Un dia és un dia). A partir de les 3.15 de la matinada i per als més canyeros, actuació del grup CHAPO. Especialistes en nits de marxa.

Dia 24 de gener.

De 9.00 a 13.00 h. matí: Concurs de pesca infantil - Organitza: S.D.P.M. TURISSA.

1a. GRAN FESTA DEL PEDAL dels 20 km.

Concentració i sortida: Plaça de l'Església, 10.00 h. matí. Arribada a la terminal d'autobusos cap a les 12.30 h.

A L'ARRIBADA ES FARÀ EL SORTEIG D'UNA MOUNTAIN-BIKE I VARIS PREMIS MÉS.

15.30 tarda: Gran plantada de gegants sota sa Muralla, cercavila pels carrers i ball de gegants a l'envelat.

Tot seguit: a l'envelat, festival infantil amb XAXIPIRULI i DAKOTA GIRLS (Reines del malabarisme).

Dia 24 de gener. GRAN BALL DE FESTA AMB ELECCIÓ DE LA PUBILLA I L'HEREU DE TOSSA.

Per votació popular del públic assistent. El ball serà amenitzat a càrrec de SETSON I BLAS. La presentació de l'elecció de la Pubilla i l'Hereu anirà a càrrec de JOSEP PUIGBÒ de TV3. Lloc: ENVELAT - Hora: 23 nit.

Dia 29 de gener.

A l'envelat, 23.00 h.: Nit de l'Esport.

Actuació del conjunt ROLLS: Mou-te amb ROLLS! Durant la mitja part se celebrarà l'elecció dels millors esportistes TOSSENS.

Dia 30 de gener.

1r. GRAN CONCURS DE BOTIFARRA

Lloc: Terminal d'autobusos - Hora: 15.00 h. tarda.

GRAN CONCERT DE MÚSICA CATALANA I FRAGMENTS DE SARSUELA.

En homenatge a la gent gran a càrrec de JAUME ORO. Tot seguit, animat ball amb LEO I ROSAMARI. Lloc: Envelat - Hora: 17.00 tarda. Es complementarà l'acte amb un berenar i beguda.

Dia 31 de gener - 1a. GRAN FIRA DE "VILA VELLA" FORA MURALLA.

De brocanters, col·leccionistes i artesans.

Sa Muralla, de 10.00 h. matí a 15.00 h. tarda - A les 13.00 h. vermut per als presents. Ballada de sardanes a la Plaça d'Armes a les 12.30 h. matí.

CONCERT MUSICAL

Audició de flautes - Alumnes de piano - Escola de violins de Tossa.

Direcció: Dolors Brufau - Església Parroquial de Sant Vicenç 17.30 h. tarda.

CLOENDA DE LES FESTES AMB UN GRAN CASTELL DE FOCS ARTIFICIALS

PLATJA ES RECÓ 20.00 h. nit.